

KAUSIKONSERTTI

Tanssiva helminauha

Torstai 23.2.2023 klo 19.00
Oulun tuomiokirkko

Bjarte Eike liidaus
Hans Knut Sveen cembalo
Steven Player barokkitanssi

OULU
SINFONIA

Ohjelma

Bjarte Eike liidaus
Hans Knut Sveen cembalo
Steven Player barokkitanssi

Henry Purcell (1659–1695):
Alkusoitto ja Hornpipe näytelmästä The Old Bachelor, Z.607 (1691)

Georg Friedrich Händel (1685–1759):
Concerto Grosso nro 7 B-duuri op. 6 (1739)

Jean-Ferý Rebel (1666–1747):
Les Caractères de la Danse -tanssisarja (1715)

John Dowland (1563–1626): Lachrimae (1604)

Jean-Philippe Rameau (1683–1764): Sarja oopperoista
I Les Boréades (1763): Entrée
II Les Indes Galantes (ke. 1735): Danse des Sauvages,
Musette en rondeau, Orage, Air pour Africains, Air pour les Zephirs
III Le fêtes d'Hébé (1739): Musete tendre en rondeau, Tambourin en rondeau
IV Platée (ke. 1745): Orage

Anthony Holborne (1545–1602):
Muy Linda (1599); Wallom Green (1651), sov. Bjarte Eike

Henry Purcell:
Curtain tune, musiikista näytelmään Timon ateenalainen (n. 1694);
The Fairy shuffle, musiikista näytelmään The Fairy Queen (1692),
sov. Bjarte Eike

Kesto noin 1 h 15 min (ei väliaikaa)

Yhteistyössä:

Oulun Vanha Musiikki

Tanssiva helminauha

”Ylenpalttinen ranskalainen barokkimusiikki tanssin näkökulmasta vetoaa minuun erityisesti silloin, kun käytettävissäni on suuri orkesteri”, sanoo illan ohjelman suunnittelija ja liidaaja **Bjarte Eike**, jonka juuret ovat syväällä vanhan musiikin historiallisissa esityskäytännöissä.

Eike tunnetaan erilaisten teemojen ympärille luoduista ohjelmakokonaisuuksista. Tällä kertaa tanssit ovat vahva osa ohjelmaa, eikä pelkästään soitettuina vaan myös tanssittuina. Eiken kanssa paljon yhteistyötä tehnyt barokkikitaristi ja tanssija **Steven Player** on aktiivisesti tutkinut vanhoja alkuperäislähteitä ja herättänyt eloon historiallisia tansseja. Tanssin maailmaan kertoo astuneensa silkasta sattumasta: ”Taidekoulussa Cornwallissa tanssin reggaen ja uuden aallon punkin tahtiin. Löysin sanomatonta iloa rytmin jakamisesta ja ilmaisemisesta muiden kanssa.” Player kulki kouluun bussilla, jonka pysäkki oli pienen soitinkaupan edustalla. Eräänä päivänä hän piipahti kauppaan ja tutustui kaupan omistajaan, joka oli myös soitinrakentaja ja soiton opettaja. ”Hänen kautta löysin kiinnostuksen luuttuun ja vanhaan musiikkiin.” Talvisten maaseutuilojen iloksi Player meni sittemmin samaisen kaupiaan

ja tämän vaimon kanssa renessanssintanssien kurssille. ”Sieltä löysin pavanet, galliardit, italialaiset baletit ja ihanat canariot!”

Bjarte Eiken suunnittelemassa ohjelmassa on yhteys myös kansanmusiikkiin. ”Samankaltaisuudet barokinajan sävelletyn ja populaarin musiikin välillä ovat hyvin vahvat, kun taas klassismin ja romantiikan musiikissa kansanmusiikki ja sävelletty musiikki kasvoivat paljon vahvemmin erilleen”, kertoo Eike, joka perehtyy barokinajan tyyliin Oulu Sinfonian kanssa musisoimalla korvakuulolta nuottien sijaan. ”Opetan soittajille muutamia sävelmiä, jotka sitten tuomme yhteen ja rakennamme niistä kappaleen. Tämä on todella jännittävä tapa työskennellä musiikin parissa – ja jotain sellaista, mihin orkesterissa kovin moni ei ole tottunut!” Vanhassa musiikissa olennaisen tärkeästä continuo-soitosta vastaa cembalisti **Hans Knut Sveen**, joka niin ikään on Eiken vakiintunut yhteistyökumppani.

Taidemusiikissa eli sävelletyissä musiikissa siirtymä renessanssista barokkiin oli mullistava. Käytännössä oli kyse siitä, kuinka suhtaudutaan yhtä aikaa soiviin säveliin. Renessanssin moniääninen musiikki kulki horisontaalisti samaan aikaan soivien

Ludvig XIV rakasti tanssia ja oli itse varsin taitava tanssija ainakin niin kauan, kunnes hänen toinen intohimonsa, mässäilevä syöminen, alkoi näkyä vartalossa.

itsenäisten melodioiden kudelmana, kun barokissa otettiin käyttöön kansanmusiikin tapa säestää soinnuilla melodiaa, jolloin yhtä aikaa soivien sävelien merkitys luetaan pystysuunnassa. Soinnut ja harmonia luovat musiikkiin jännitteitä ja purkauksia, sävellajit antavat eri soinnuille erilaisia tehtäviä ja musiikki on tonaalista eli näille sävellajeille perustuvaa. Muutos mahdollisti oopperan syntymisen ja toi suositut tanssit kaduilta hoviin.

Ranskan hovi oli Euroopan suurin, rikkain ja mahtavin. Siitä sen taiteita rakastava kuningas **Ludvig XIV** oli hyvin tietoinen. Versailles'n arkkitehtuuri ja kuninkaan ennätysmäisen suuri orkesteri korostivat Euroopan vanhimman kansallisvaltion mahtavuutta ja määräsivät musiikin tahdin. Niin pientä ruhtinasta ei ollutkaan, joka ei halunnut omassa palatsissaan kopioida Aurinkokuninkaan juhlamenoja.

Ludvig XIV rakasti tanssia ja oli itse varsin taitava tanssija ainakin niin kauan, kunnes hänen toinen intohimonsa, mässäilevä syöminen, alkoi näkyä vartalossa ja hidastaa menuetin

tahtia. Kuningas osallistui balettien, balettioopperoiden ja oopperoiden esityksiin mielellään mielikuvittelliseen rooliasuun pukeutuneena, useimmiten menuetta tanssien. Tämän takia menuetti oli vielä 1800-luvun oopperoissa, kuten **Verdin** *Rigoletossa*, kuninkaallisten, aatelisten ja muiden joutilaiden konservatiivien symboli.

Ranskassa syntyi uudesta keksinnöstä nimeltä ooppera nopeasti oma versio, jossa kaiken oli oltava suurta ja näyttävää. Alkusoiton aikana kuningas asteli seurueineen sisään saliin, ja ranskalaisen alkusoiton hidas pisteellinen rytmi säilyi pitkään orkesterialkusoittojen tyylinä. Sitten näistä alkusoitoista kehkeytyi klassismin aikana sinfonian ensimmäinen osa. Hidas osa oli muistuma *allemandeista* ja muista hitaista tansseista, menuetti säilytti asemansa konserttimusiikissakin ja nopea sinfonian päätösosa oli versiomonista nopeista tasatahtisista tansseista.

Mutta oopperassa oli siis oltava suuri orkesteri ja kuorolle paljon laulettavaa, koska kuningas piti siitä, että

lavalla oli paljon väkeä hassuissa vaatteissa. Laulaminen ei saanut olla tauotonta, ja siksi tuon tuosta tapah-
tumat joko keskeytettiin tai kuvattiin
baletin eli tanssin keinoin. **Jean-Fery
Rebel** ja **Jean-Philippe Rameau** olivat
aikansa tärkeimpiä ranskalaisen oop-
peran säveltäjiä, ja melkoinen onkin
se ilmaisuvoima, jonka he saivat
tanssin tahdissa suurella orkesterilla
aikaan. Tanssien lisäksi myrsky
(Orage) oli aina hyvä välinumero mihin
tahansa draamaan, ja erilaiset karak-
teritanssit pyrkivät kuvaamaan tari-
noiden eksoottisia elementtejä, kuten
villejä, afrikkalaisia tai lämpimiä
tuulia. Air ei tässä vaiheessa viitan-
nut aariaan, vaan oli yleisnimi melko
hitaalle, usein rytmiltään vapaalle
musiikille.

Tyystin toisenlaista oli barokin
musiikki Brittein saarilla, jossa arvos-
tettiin puheteatteria enemmän kuin
italialaista oopperaa. **Henry Purcell**
tekikin suuren osan musiikistaan näy-
telmiin, joissa **Shakespearen** ajoista
lähtien lauluilla ja tansseilla oli kes-
keinen merkitys. *Hornpipe* oli saari-
valtion oma perinnetanssi, ja *Curtain
tune* viittaa nimensä mukaisesti väli-
soittoon, joka kuullaan esiripun las-
keuduttua kulissien vaihdon ajaksi.

Vaikka konsertissa kuullaan myös
Hallessa syntyneen **Georg Friedrich
Händelin** soitinmusiikkia, se ei tuo
iltaan saksalaista tuulahdusta. Händel
vietti nuoruudessaan paljon aikaa
Roomassa, jossa omaksui italialaisen
musiikin tyylin, kuten solistiryhmän

ja orkesterin vuorottelulle perustuva
Concerto grosson. Sittemmin Hanno-
verin vaaliruhtinaan noustua Englan-
nin kuninkaaksi nimellä **Yrjö I** Händel
sai kutsun vanhalta työnantajaltaan
muuttaa Lontooseen, jotta sielläkin
opittaisiin ymmärtämään italialaista
musiikkia. Ooppera ei saarille juurtu-
nut, mutta kun Händel alkoi säveltää
oratorioita, kansa oli riemuissaan.

John Dowland ja **Anthony Holborne**
kuuluvat vielä renessanssin aikaan ja
toimivat eri hoveissa tanssimuusik-
koina soittaen luuttua ja sen sukuisia
soittimia. Holborne sai paikan kunin-
gatar **Elisabet I:n** hovissa, mutta
Dowland joutui kiertämään eri
puolilla Eurooppaa ja soittamaan
mm. Tanskan kuningas **Kristian IV:n**
hovissa eikä milloinkaan saanut
toivomaansa pestiä Elisabetin soitta-
jistossa. Dowland tuli tunnetuksi
melankolisista luuttulauluistaan,
joista tehtiin soitinversioita.

Lachrimae on yksi suosituimmista,
ja siinä kyynelten virtaa kuvaa
laskeva melodia hitaassa *pavane*-
tanssin tahdissa. Holborne julkaisi
tanssejaan nuottikirjana, ja se on yksi
tärkeimmistä Englannin renessanssi-
tanssien lähteistä. Kun konsertissa
kuullaan vielä valikoima kansantans-
seja, tulee kaikille selväksi, miten
oleellinen taidemusiikin kasvu alusta
nuo kansantanssit ovat olleet. ♡

Bjarte Eike liidaus

Barokkiviulisti ja orkesterin johtaja **Bjarte Eike** rikkoo rajoja ja etsii jatkuvasti uusia hankkeita eri musiikkityylien rajamailta. Hän on norjalaisen Barokksolistene -yhtyeen taiteellinen johtaja, ja on kehittänyt useita innovatiivisia ohjelmakokonaisuuksien kuten ”Oluttupatuokiot”, joka tutkii 1600-luvun puheissa ja oluttuvissa soitettua musiikkia, musiikin historian huumorinäkökulmia esittelevä ”Varhainen vitsi” ja ”Melankolian kuva”, joka esittelee surullisia sävelmiä ja tunteita renessanssin, kansanmusiikin ja kokeilevan musiikin maailmoissa. Vilulistina Eike tutkii erilaisia lähestymistapoja klassiseen musiikkiin. Vaikka hänen juurensa ovat tukevasti vanhan musiikin historiallisissa esiintymiskäytännöissä, hän pyrkii löytämään myös muita taiteellisia näkökohtia esityksiinsä. Tällaisia voivat olla visuaaliset taiteet, tanssi, tarinankerronta ja improvisointi. Bjarte Eike opiskeli Bergenin Grieg-akatemiassa ja toimii barokkiviulun opettajana Norjan musiikkikorkeakoulussa Oslossa sekä vierailevana opettajana Tanskan kuninkaallisessa konservatoriossa Kööpenhaminassa.

Hans Knut Sveen cembalo

Cembalisti ja urkuri **Hans Knut Sveen** on konsertoinut ja levyttänyt vanhaa musiikkia jo 1980-luvulta lähtien. Hän on kiinnostunut myös musiikin sämpläämisestä ja syntetisoiduista äänistä ja niiden yhdistämisestä akustisiin instrumentteihin. Sveen on toiminut vuodesta 1992 Bergenin Grieg-akatemian apulaisprofessorina, opettajana ja tutkijana. Hän esiintyy aktiivisesti Bergen Barokk ja Barokksolistene -yhtyeiden jäsenenä ja tekee yhteistyötä sekä useiden historiallisia esittämiskäytäntöjä noudattavien taiteilijoiden ja ryhmien kanssa että nykymusiikin parissa. ♡

Steven Player barokkitanssi

Barokkikitaristi ja -tanssija **Steven Player** opiskeli luutunsoittoa Lontoon Royal College of Musicissa. Hän on tutkinut ja esittänyt renessanssin ja barokinajan tansseja yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Player nauttii taiteen ja historian tutkimuksen yhdistämisestä. Hän ammentaa kirjoista ja alkuperäiskäsikirjoituksista löytämäänsä tutkimustietoa monipuoliseen ja rytmikkääseen tekniikkaansa tavoitteenaan herättää eloon tanssit, jotka ovat innoittaneet monia tunnettuja säveltäjiä. Steven Player on esiintynyt, tehnyt koreografioita ja opettanut televisiossa, teattereissa, oopperoissa, kouluissa ja myös maallikoita ympäri maailmaa. Player esiintyy säännöllisesti sekä tanssijana että kitaristina useiden eturivin eurooppalaisten vanhan musiikin yhtyeiden kanssa. ♡

OULU SINFONIA

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikkosäveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitara-

konsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Tuorein levy sisältää ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia. Levy ilmestyi syksyllä 2022 ja sen johti Johannes Gustavsson.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen**, **Paavo Rautio**, **Onni Kelo**, **Rauno Rännäli**, **Ari Angervo**, **Peeter Lilje**, **Arvo Volmer**, **Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds**, **Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti **Rumon Gamba**. ♡

ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS PULSSI RY

Orkesterin Pulssi ry (perustettu vuonna 1994) tukee Oulu Sinfonian muusikoita vapaa-ajan toiminnassa ja monissa orkesterin työhön liittyvissä asioissa, järjestää jäsenille musiikki- ja kulttuuri-matkoja sekä tukee kamarikonsertteja. Yhdistyksen varat kertyvät jäsenmaksuista ja tuotemyynnistä.

Liity Pulssin jäseneksi! Lisätietoa ja liittymislinkki www.orkesterinpulssi.fi. Pulssin löydät myös Facebookista, [facebook.com/orkesterinpulssi](https://www.facebook.com/orkesterinpulssi).

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Heidi Ilmolahti, äj *
Mia Ohenoja, väj
Romuald Gwardak
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Virva Pietilä
Nadya Pugacheva
Ismo Sirén

II VIULU

Maija Wesslund, äj
Dhyani Gylling, väj
Laura Kangas
Sari Karpinen
Marjukka Lahes
Aino Liikanen *
Sari Suihkonen
Toni Tuovinen
Anita Virkkala

ALTTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Nietula, väj
Anniina Matinlassi
Helinä Nissi
Philip Runsteen *
Anna-Maija Rousselle

SELLO

Greta Ernesaks,
soolosellisti *
Juhana Ritakorpi, äj *
Harri Österman, väj *
Anna Liukkonen
Janne Varis

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Fanni Hoppari
Juha Nääppä

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, väj
Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Katri Riihimäki *

KLARINETTI

Markku Korhonen, äj
Michał Konopiński, väj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Iida Ranta-Nilkku, väj *
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Jukka-Pekka Peltoniemi, äj *
Inka Pärssinen, väj *
Jarmo Väärä *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänenjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

KAUSIKONSERTTI

Ludvig van Beethoven

Missa Solemnis

Torstai 2.3. klo 19.00

Madetojan sali

Eduardo Strausser kapellimestari

Silja Aalto sopraano

Jeni Packalen mezzosopraano

Jussi Myllys tenori

Nicholas Söderlund baritoni

Voces Tallinn, kuoron valmennus **Kristi Jagodin**

Projektikuoro, kuoron valmennus **Mihkel Koldits**

Oulu Sinfonia

Liput 35/29/19 €
ticketmaster®

KAMARIKONSERTTI

Sävelet kuvina

Perjantai 3.3. klo 18.00

Pöiju-sali

Lauantai 4.3. klo 15.00

Tulindbergin sali

Oulu Sinfonian Kamarimuusikot

Vapaa pääsy

KAUSIKONSERTTI

Franz Schubert | Luciani Berio

Hugo Wolf | Pjotr Tšaikovski

Olipa kerran Italia

Torstai 30.3. klo 19.00

Madetojan sali

Gabriella Teychenné kapellimestari

Virginie Verrez mezzosopraano

Oulu Sinfonia

Liput 29/24/16 €
ticketmaster®

Kevätuhri

KAUSIKONSERTTI

To 25.5. klo 19.00

Madetojan sali

ERIKOISKONSERTTI

Pe 26.5. klo 19.00

Madetojan sali

VIERAILUKONSERTTI

La 27.5. klo 16

Kuopion Musiikkikeskus

Rumon Gamba kapellimestari
Sir Simon Keenlyside baritoni
Kuopion kaupunginorkesteri
Oulu Sinfonia

Richard Strauss: Till Eulenspiegelin
iloiset kepposet
Gustav Mahler: Lieder eines
fahrenden Gesellen
Igor Stravinsky: Kevätuhri

Kertalippu 55/45/35 €

Liput Oulun konsertteihin myy Ticketmaster

Liput Kuopion konserttiin myy Lippu.fi

oulusinfonia.fi

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19.30.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(1,98 €/min. + pvm).
Avoinna arkisin klo 8–17.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*